

Zlatá Kalifornie

„Cali“ je prostě slavná. Třetí největší člen USA a jeden z nejbohatších má přízviska Zlatý stát, země příležitostí či země snů. Je doslova symbolem věčně slunných dní, relaxu, pláží a možností, které čekají na každého. Jaké sny si v něm může splnit turista a cestovatel? Je tu nepřehledné množství národních parků, pobřeží jako ze žurnálu a filmová studia, kde najdete každou realitu.

Foto: Jiří Soural

Ráno v Yosemitekém údolí s největšími ikonami: vlevo El Capitan, vpravo Cathedral Rocks

USA

Pouští a horami: dva týdny zázraků

Jsou cestovatelskými ikonami mnoha generací. Myslím, že neexistuje nikdo, koho by kalifornské národní parky neuchvátily svou krásou a kdo by neznal jejich nejznámější motivy. Jsem na tom stejně. A tak přesto, že raději jezdím na méně známá a neobjevená místa, tohle prostě chci zažít a vidět na vlastní oči.

Text a foto: **Jiří Soural**

Naši kalifornskou cestu začínáme na jihozápadě v Mohavské poušti. Po celodenních přeletech z Evropy a pár hodinách mikrospánku se probouzíme do typického horkého pouštního dne. Bydlíme v domku přímo v městečku Joshua Tree na okraji stejnojmenného národního parku. Výborná poloha, jsme pět minut od severozápadního vjezdu a v této části parku se koncentruje to nejzajímavější, co tady můžeme vidět. Celé okolí je doslova poseto typickými jukami krátkolistými. Vyskytují se téměř výlučně v Mohavské poušti a po nich dostal park své jméno (Jozuův strom – Joshua Tree). Juky dorůstají výšky 10–12 metrů, dožívají se až sta let a tvoří nezaměnitelný ráz zdejší krajiny.

Joshua Tree a jeho zákoutí

Uvnitř parku se pohybujeme autem. Projíždíme několik lokalit označených jako tábořiště. Kempování je tu povoleno s několika omezeními, například se nesmí volně rozdělat oheň. Pro nás jsou místy odpočinku k obědu či večeři. Sedíme mezi oblými skalami a kulatými balvany, fascinovaně pozorujeme bizarní tvary stromů na jejich pozadí. Jsme ve Ztraceném údolí (Hidden Valley). A skutečně ztracen si tady i připadáme, jak je tu kolem minimum lidí. Přestože jsme v poušti, nespaluje nás slunce, ale po několika bouřkách s dešťovými přeháňkami je obloha zastřená a vrhá rozptýlené světlo pastelových barev. Tichá krása.

„Kaktusová zahrada“,
Národní park Joshua Tree

Jiří Soural

Na Středozápadu USA jsem byl už dvakrát, i tak mám pocit, že jsem mohl vidět jen zlomek toho, čím tento krásný kus země oplývá. Vydávám se tam proto potřetí, mimo města, do divočiny, prožít svůj „kalifornský sen“.

Kaktusová zahrada

Projíždíme téměř celým národním parkem až k jeho jižnímu konci. Silnice se vine v nekonečných zatáčkách a za každou z nich se otevírají nové scenerie. Po bouři plují po nebi temné ocelové mraky. „Joshua trees“ v tom vypadají úplně surrealisticky. Na území parku roste několik druhů kaktusů (jak jinak, jsme v poušti). Nejvíce rozšířený je tzv. cholla kaktus, keřovitého vzrůstu, 0,5–1,5 metru vysoký. Na jižním konci parku leží celá kaktusová zahrada: Cholla Cactus Garden. Za ní se silnice svažuje dolů do širokého údolí, které je orámováno horami ozářenými sluncem a vede z národního parku ven. Pole kaktusů jsou úchvatná. Občas do nich zasvítlí odpolední slunce a pichlavé rostliny se celé rozsvítí a rozzáří. Máme štěstí, mnohé z nich právě rozkvétají. Mnozí se vegetativně a my si musíme dávat pozor na jejich „plody“, což jsou pichlavé koule s tuhými ostny, které se přichytávají na boty a oblečení a nejdou pořádně sundat. Jsou jako hřebíčky, které prý můžou propíchnout i boty. Pole kaktusů mají čerstvou žlutozelenou barvu, která krásně kontrastuje s šedomodrou oblohou.

Arch Rock,
Národní park Joshua Tree

Na návštěvě u Flintstoneů

Nedaleko od kaktusové zahrádky se nachází tábořiště White Tank Campground plné bizarních oblých kamenných a skalních útvarů. Vypadá to jako tábořiště z *Flintstoneových*. Procházíme stezky – traily mezi balvany a skalami. To prostředí je neuvěřitelné. Filmové exteriéry. Naším favoritem je skalní oblouk Arch Rock a náměstíčko, které jsme nazvali Amfiteátr. Okolní žluté skály jsou zase v dokonalém kontrastu s šedou oblohou a unikátní scenerii dotvářejí všudypřítomné juky. Strávíme tady večer i ráno a užíváme si podmanivou atmosféru tohoto krásného místa.

Zabriskie Point,
Údolí smrti

Údolí smrti

Nejsušší, nejteplejší, nejnižší. To jsou přívlastky, které provázejí Údolí smrti – Death Valley. Je to poušť, kde průměrně ročně nena-prší více než 50mm srážek. Byla zde naměřena nejvyšší teplota na planetě: 56,7 °C. Nejnižší bod v údolí je zároveň nejnižším

Dantova vyhlídka,
Údolí smrti

„Zvláštní náměstíčko v Národním parku Joshua Tree jsme nazvali sami pro sebe Amfiteátr“

NP Yosemite a Half Dome

Mezi bouldery v Alabama Hills

bodem na západní polokouli. Místo se jmenuje Badwater Basin, s nadmořskou výškou 86 metrů pod úrovní moře. Od roku 1994 je Death Valley národním parkem USA stejně jako Joshua Tree a ostatní pouštní oblasti, které tento rok získaly od americké vlády status ochrany národních parků.

Počasi je však nevyzpytatelné i tady a několik dnů před naším příjezdem postihují Death Valley – paradoxně – záplavy. Přesvědčíme se o tom na Dantově vyhlídce, kde krásně přehlédneme celé údolí, na jehož dně se vytvořilo ohromné jezero a v němž se zrcadlí okolní hory i obloha. Unikát, který tady zase roky nebude.

V parku je omezená možnost ubytování a kvůli extrémním klimatickým podmínkám není povoleno tábořit volně v krajině. Teploty přes den překračují 40 °C, v noci se „ochladí“ lehce pod 30 °C. Prakticky jediné místo k ubytování je Furnace Creek s veškerým zázemím hotelu, bungalovů, restaurací, obchodů, a dokonce bazénu a golfového hřiště. Také pro nás je to základna pro několik následujících dní cestování v parku. Výhodou Furnace Creek je také krátká dostupnost nejzajímavějších míst v rozlehlém Death Valley.

Zabriskie Point

Po všech dnech nejistot ohledně počasí vstáváme do jasného dne. Ráno strávíme na Zabriskie Pointu, místě s barevnými skalami a útvary roztodivných tvarů a struktur. Je součástí pohří Amargosa Range a vznikl erozí půdy v místě vysušeného jezera. Jméno získal po americkém obchodníkovi v Death Valley Christianu Zabriskiem.

Prastaré tisícileté borovice, White Mountains

Jsme tu asi hodinu před svítáním. Místo je lehce dostupné, u silnice, a tak postupně přijíždí více lidí, kteří chtějí pozorovat barevné ranní přírodní divadlo. Do krajiny se pomalu plíží první světlo a odhaluje zvrásněné skály před námi. Každá vrstva je jinak barevná. Po chvíli za námi vychází slunce a rychle zaplavuje svými paprsky hory na obzoru a níže skály před námi. Nový den v poušti ožívá.

Večer mezi dunami

Půl hodiny jízdy na sever od Furnace Creek jedeme na Mesquite Flat Sand Dunes, jediné místo s písčnými dunami v Death Valley. Mám trochu respekt z toho, jak to zvládnou fyzicky. Venku je 40 °C. V dunách bude úmorné horko, čeká nás výstup

Filmové exteriéry v Alabama Hills

” Najít v Americe vybydlené město duchů neboli ghost town není nic těžkého.

na vrchol některé z nich, kde zůstaneme až do noci. Mám s sebou dva litry vody, snad to bude stačit. Horko a suchý vzduch rychle dehydrují organismus. Máme štěstí, po deštích je písek na povrchu dun ještě udusaný a neboří se. Jdeme asi půlhodinku na hrany dun, které se vypínají nedaleko před námi. První vrstva tvoří kaskádu, za níž se vypíná hlavní hřeben písčiny. Jsou neporušené lidskými doteky, jen místy na jejich hranách jsou lidské stopy. Několik mrňavých postav i zahlédneme, jak stoupají k vrcholu. Slunce se pomalu kloní k západu. Písek dostává zlatavou barvu, stíny se dlouží, v krajině vystupují struktury a tvary. Pofukuje větřík, který zmírňuje pocit horka. Zároveň nás ale vysušuje. Neustále mám vyprahlé hrdlo a pocit sucha v ústech. Musím pít a pít.

Jakmile slunce zapadne, světelná show zmizí. Zůstáváme tady ale ještě déle a necháváme se okouzlit měkkými pastelovými tóny, které způsobuje světlo odražené od oblohy. Dívám se, občas to vyfotím. Jsou to krásné obrazy. Jsem rád, že máme čas si to užít a nespěcháme zpět. Zůstáváme v dunách až do setmění a vracíme se pěšky pouští už pozdě v noci s Mléčnou dráhou a miliony hvězd nad hlavou.

Městečko duchů

Najít v Americe vybydlené město duchů – ghost town – není nic neobvyklého. Na cestě z Death Valley v předhůří Sierry Nevady leží jedno z nich, Keeler. Jako většina ghost townů má i Keeler pohnutou historii. Město bylo založeno koncem 19. století, kdy byla v kraji objevena stříbrná ruda. Když došlo stříbro, začaly se zde těžit jiné železné rudy a město žilo a prosperovalo. V okolí se nachází i mnoho filmových exteriérů, a tak Keeler fungoval svého času i jako zázemí pro odpočinek a rekreaci filmových produkcí z Hollywoodu. Těžba skončila, když došly zásoby železných rud. Následně byla z nedalekého jezera Owens odvedena voda nově vybudovaným akvaduktem do Los Angeles. Usazeniny těžkých kovů ze zbylých hornin na dně vyschlého jezera roznáší vítr a způsobuje toxicitu místního ovzduší. Sanace tohoto problému stojí USA ročně asi 25 milionů dolarů.

V městečku přesto dodnes žije asi 70 lidí. Parkujeme na kraji města, procházíme mezi ruinami domů, vraků aut, sloupy elektrického vedení. Je to zajímavé, bizarní a strašidelné zároveň. Za městem v trávě leží vraky starých cadillaků. Za nimi se červenají hory Sierry Nevady. Scenerie jako z filmu. Zajímavostí je tu víc než dost. Opuštěné domy, dvorky s věcmi, vraky aut a kol. Staré hasičské vozy, rozpadlý autobus zarostlý křovím. Občas potkáme někoho z místních, netváří se sice nepřátelsky, ale stejně máme divný pocit, že sem prostě nepatříme a nemáme tady co dělat.

Alabama Hills

Jsme v městečku Lone Pine a kousek za posledními domy na západní straně tvoří majestátní kulisu hřeben hor Sierry Nevady s dominantou Mount Whitney (4421 metrů), nejvyšší horou kontinentálních USA. Oproti předchozím dnům

Opuštěné město duchů Keeler

Vrak cadillaku jako svědek starých dobrých časů v Keeleru

Kempování mezi bouldery v Národním parku Joshua Tree

Úsvit na jezeře Mono, ležícím na úpatí Sierry Nevady a Yosemite

Památník na japonském hřbitově bývalého internačního tábora Manzanar

v pouštích se změnilo i klima, je příjemný kalifornský slunečný den s 25 °C. Za městem před pásmem Sierry Nevady leží ještě planina s obřimi balvany a skalami: Alabama Hills. Takoví *Flintstones 2*, jen bez Joshua trees. Projíždíme po šotolinové cestě a místa nám připadají až důvěrně známá. Nakonec na to přijdeme. Je to tak, známe je z westernů, kde Alabama Hills sloužily jako filmové exteriéry. Oranžovo-žluté skály jsou posazeny v rozlehlé planině, která tvoří údolí jménem Owens Valley. Jsme už pryč z národních parků, tím pádem tady můžeme létat i s drony, což si také patřičně užíváme. Alabama Hills jsou oblíbeným místem mnoha Kalifornianů pro svou krásu, dostupnost z Los Angeles a možnosti kempování v divočině. I my tady strávíme několik večerů a rán s kouzelnými úsvity a západy slunce.

Internační tábor

Řekli byste, že v Americe existovaly internační tábory? Nedaleko Lone Pine u silnice 395 směrem na sever narazíme na zvláštní místo: Manzanar. Bývalý internační tábor pro japonskou menšinu a imigranty v USA. V době po útoku na Pearl Harbor (1942–1945) zde bylo internováno až 10 000 lidí, přistěhovalců, ale i amerických občanů japonského původu. Tábor fungoval jako takové ghetto pro tuto menšinu. Vláda Spojených států odškodnila spolu s písemnou omluvou oběti tohoto historického bezpráví za prezidenta George W. Bushe staršího. Manzanar je dnes prohlášen národní historickou památkou USA. Projíždíme po silnici kolem repliky strážní věže a je nám trochu úzko. Uvnitř objektu Manzanaru jsou zřetelné půdorysy táborových baráků a jiných domů. Pietním místem je monument na japonském hřbitově s kulisou hřebenu hor Sierry Nevady.

Les prastarých borovic

Naše pouť, doposud už tak nabitá a pestrá, nás zavádí mezi opravdové perly kalifornské přírody. Vyrážíme do divočiny Bílých hor – White Mountains –, abychom na vlastní oči spatřili nejstarší stromy a žijící organismy na světě. Směřujeme na Patriarch Grove, odlehlé místo v horách, kde v nadmořské výšce přes 3500 metrů rostou borovice osinaté, staré přes čtyři tisíce let. Už samotný fakt, že něco takového existuje, je fascinující.

Cesta nahoru nám zabere přes dvě hodiny. Z Bishopu, kde bydlíme, je to téměř 80km. Jedeme autem, zprvu klikatá asfaltka se záhy mění v šotolinu a lehký offroad. Postupně nastoupáváme výšku.

Patriarch Grove je nádherné místo s neuvěřitelným *geniem loci*. Po holých kopcích jsou rozestě jehličnany, jimž dominují

Magická atmosféra mezi nejstaršími stromy světa, Patriarch Grove, White Mountains

VÍCE NA YOUTUBE

Jiří Soural

Through Deserts and Mountains of California

prastaré borovice. Cítím k nim posvátnou úctu. Jsme tu sami. Je podvečer. Procházíme po stezkách i mimo ně. Objevujeme nejhezčí stromy, jsou zakrslé, jakoby bez života, ale na jejich koncích mají miniaturní výhonky, jehličky, v nichž proudí míza. Tyto borovice nemají ani kůru, nepotřebují ji. To minimum vláhy, které tady v suchém horském podnebí mají a potřebují pro své přežití, koncentrují právě do těch minivýhonků. Fungují takto tisíce let. Nejstarší z těchto stromů, jménem Metuzalém (Methuselah), má údajně přes 4700 let. Kde roste, není veřejně známo, aby ho lidé nevyhledávali a nepoškodili. Dáváme tady i dvě minuty absolutního ticha, bez pohnutí, a je to opravdu posvátná chvíle. Místo má silnou atmosféru. Zůstáváme pak ještě na Patriarch Grove až do setmění. Odměnou nám jsou opět miliony hvězd a Mléčná dráha klenoucí se nad našimi hlavami s prastarými borovicemi. Požehnaný čas. A pro mě nejsilnější momenty z celé kalifornské cesty.

Slané alkalické jezero

Blížíme se k Yosemiteům, vrcholu naší cesty. Než však budeme stoupat k horám, máme v cestě ještě jedno zajímavé místo: Mono Lake. Slané, alkalické jezero se rozpíná přímo pod nimi pod sjezdem z průsmyku Tioga při křižovatce silnic 120 a 395. V samotném jezeře není kvůli alkalitě příliš bohatý život, na jeho březích se však v průběhu času z alkalických solí vytvořily bizarní útvary zvané tufy. Ty jsou nezaměnitelnou součástí zdejší krajiny.

Jsme u jezera časně ráno před naší další cestou do Yosemite. Venku je čerstvých šest stupňů Celsia, jasno s pár mráčky. Je zvláštní, jak se teplota a klima pořád mění, přitom jsme stále v Kalifornii. Rozmanitá země... Ráno na jezeře je opravdu nádherné. Vycházející slunce nejprve nasvítí mraky a následně také okolní hory na straně Yosemite. Tufy doslova září zlatým světlem. Z východní strany přejíždíme průsmyk Tioga a vstupujeme do Yosemitekého národního parku. Je to jeden z prvních národních

Magický úsvit s tufy na jezeře Mono

Jezero Tenaya,
Yosemitský národní park

„Tučňák“ - Penguin Rock,
Národní park Joshua Tree

parků v USA (od roku 1890) a také ikona americké přírody. Od roku 1984 je také na seznamu světového přírodního dědictví UNESCO.

Bájně Yosemitey

Z Tiogy ve výšce 3031 m sjíždíme na vysokohorské louky: Tuolumne Meadows. Zažíváme epické výhledy na vzdálené hory. Louky jsou pokryté žlutou trávou a občas z nich rostou obří solitérní borovice. Krása, kam se podíváš. Na loukách zůstáváme do pozdního odpoledne, jdeme krátký trek na blízky oblý žulový kopec, odkud jsou úžasné výhledy všemi směry.

V podvečer se stahujeme přes jezero Tenaya na vyhlídku na místo Olmsted Point, kde si chceme vychutnat pohled do Yosemitského údolí s jeho dominantou Half Dome při západu slunce. I na jezeře Tenaya už máme krásné zlatavé světlo, které osvětluje žulové monolity obklopující jezero po stranách a za ním. Nicméně je to taková předehra k večernímu finále. Výhled do Yosemitského údolí je tady dokonalý. Strmé žulové stěny osvětlené večerním sluncem se táhnou po stranách a uvozuji údolí až k jeho hlavní dominantě, Half Dome (2694 metrů). Tento žulový štít naprosto nemá chybu a jeho tvar příznačně popisuje jeho jméno: jako kdyby někdo rozkrojil kupoli dómu uprostřed napůl. Uchváceně na něj zíráme až do setmění. Za tmy pak vidíme na stěně maličká světýlka, což jsou čelovky horolezců.

Turistické peklo

Možnosti ubytování v Yosemitech jsou značně omezené, bydlíme tedy v městečku El Portal kousek za hranicemi národního parku. Po náročném dni vstáváme brzy ráno a jedeme na vyhlídku Tunnel View. Je z ní nádherný pohled do Yosemitského údolí s jeho největšími dominantami. Nalevo ční skoro kilometr vysoký impozantní

Vybydlené dvorky města
duchů Keeler na úpatí
hor Sierra Nevady

Ráno ve filmové krajině mezi
bouldery Alabama Hills

žulový monolit El Capitan, napravo ve vrstvách se sbíhající strmé stěny Cathedral Rocks s vodopádem Bridalveil. Uprostřed vykukuje kupole Half Dome. Zázrak přírody, notoricky známý z nesčetných fotografií, ale tohle prostě chceme vidět. Jsme tu hodně brzy, vlastně ještě za tmy, a tak jen pozvolna odhalujeme obrysy hor v přibývajícím světle. Vyhlídka je hned u parkoviště, dobře přístupná, a tudíž i po ránu plná lidí. Ale všechno je vlastně v klidu a mně to neruší atmosféru tohoto hezkého místa. Z většiny lidí vyzařuje nadšení, že jsou tady a mohou tu krásu vidět. Mám to taky tak. Yosemitey jsou jako sen. Slunce postupně osvítlí část stěny El Capitan a skrz horské štíty posílá do údolí své paprsky zlatavého závoje. Vrcholem je, když se jeho kotouč vyloupne nad skalní hřeben a do údolí se konečně rozlije zlatá záře. V Yosemitech začíná nový den.

Většina lidí, kteří navštíví Yosemitský národní park, směřuje pouze do údolí. Je to znát i dnes. Už při příjezdu tady uvízneme v půlhodinové koloně. Údolím vede jednosměrný okruh ve dvou jízdních pruzích, ze kterých se odbočuje na parkoviště k návštěvním místům. Parkujeme v centru parku v Yosemite Village. V tuto chvíli je to spíš velkoměsto. Všude davy lidí, přeplněná parkoviště.

Duha na závěr

Záhy vesnici opouštíme a jedeme na Glacier Point nad Yosemitským údolím. Je to působivá jízda klikatými silničkami s výhledy do krajiny. Zhruba 30 kilometrů jedeme dobré tři čtvrtě hodiny. Jelikož je Glacier Point další velmi frekventované místo, nejedeme přímo tam, ale zastavujeme o 1,5 kilometru dříve na Washburn Pointu. Je z něj majestátní výhled na Half Dome a vodopád Vernal v popředí s krásnými borovicemi. Ale hlavně – je tady minimum lidí, což je na Yosemitey pro nás úžasný bonus. Navíc i počasí nám tady neskutečně přeje. Z východní strany se

za Half Dome blíží bouřka s hustými černými mraky, zatímco ze západu nízké slunce osvětluje žulové stěny a posílá mezi ně doteky světla. Je to úchvatná podívaná. Ta scéna nemá chybu. Nádherný kontrast, běžný i barvitý. Dramatická obloha. Po chvíli se na nás spustí déšť a scéna graduje. Slunce a déšť vytvoří nad Yosemitským údolím a Half Dome oblouk duhy. Je to epické finále našeho putování v Yosemitském národním parku.

Loučení v San Franciscu

Před odletem zpět do Evropy se s Kalifornií loučíme v San Franciscu. Symbolicky nad jeho největší ikonou, Golden Gate Bridge. Stojíme na vyhlídce na Battery Spencer / Fort View Point, odkud máme nerušený výhled na osvětlený most a vzadu za ním velkoměsto San Francisco. Po temné obloze plují barevné mraky. Pozorují je a hlavou mně plynou myšlenky a vzpomínky na neskutečné dva týdny putování v kalifornské přírodě. ●

Podvečer mezi zlatavými
dunami v Údolí smrti